

LAURA KAMANDULYTĖ-MERFELDIENĖ

Vytauto Didžiojo universitetas

DAIKTAVARDŽIŲ PARADIGMŲ PRODUKTYVUMAS: SKOLINIŲ MORFOLOGINIO ĮFORMINIMO IR FLEKSIJŲ VARIJAVIMO ANALIZĖ

1. Įvadas

Lietuvių kalbos gramatinė struktūra labai sudėtinga. Ypač produktyvi ir įvairi jos fleksijų sistema. Fleksijos lietuvių kalboje atlieka morfologinę (žymi gramatines kategorijas) ir sintaksinę (rodo žodžių ryšius) funkcijas.

Šiame straipsnyje, remiantis teorinėmis natūraliosios morfologijos koncepcijomis, nagrinėjamas daiktavardžio fleksinių paradigmų produktyvumas. *Natūraliosios morfologijos* teorija teigia, kad kalbos pokyčiai vyksta natūraliai, o natūralūs elementai vartojami dažniau nei nenatūralūs ir yra produktyvesni. Pasak W. U. Dresslerio, natūralus elementas yra *nežymėtas* (angl. *unmarked*), *dažnas* (angl. *frequent*), *skaidrus* (angl. *transparent*) ir *ikoniškas* (angl. *iconic*) (Dressler 1985).

Remiantis W. U. Dressleriu ir kt. (1995–1996), produktyvioms paradigmoms nustatyti straipsnyje pasirinkti du kriterijai: a) fleksijų variavimas ir b) morfologinis naujųjų skolinių įforminimas. *Fleksijų variavimas* straipsnyje suprantamas kaip vienu paradigmų fleksijų painiojimas su kitų paradigmų fleksijomis [1]. *Naujaisiais morfologiškai įformintais skoliniais* darbe laikomi pastarojo dešimtmečio svetimos kilmės žodžiai, pavartoti su lietuviškomis fleksijomis. Išsamiau šie kriterijai aptariami antrame straipsnio skyriuje „Produktyvumo sąvoka ir kriterijai“.

Remiantis natūralumo teorija ir ankstesniais lietuvių kalbos gramatinės sandaros tyrimais straipsnyje keliamą hipotezę, kad neproduktyvių paradigmų fleksijos keičiamos į produktyvių paradigmų fleksijas, o naujieji skoliniai gauna natūralias, t. y. produktyvių paradigmų, galūnes. Darbe siekiama: a) aptarti, kokių paradigmų daiktavardžių fleksijos dažniausiai painiojamos su kitų paradigmų fleksijomis, b) nustatyti, kokių paradigmų fleksijas gauna naujieji skoliniai, c) remiantis gautais fleksijų variavimo ir skolinių morfologinio įforminimo analizės rezultatais, nustatyti produktyvias ir neproduktyvias daiktavardžio paradigmas. Straipsnyje aprašomas tyrimas leidžia ne tik nustatyti sinchroniniu požiūriu produktyvias paradigmas, bet ir atskleisti lietuvių kalbos gramatinės sistemos sudėtingumą ir įvairovę, nes, pasak W. U. Dresslerio ir kt. (2006), produktyvios klasės liudija morfologinės sistemos turtingumą, o neproduktyvios patvirtina, jog kalbos morfologinė sistema yra ne tik turtinga, bet dar ir labai sudėtinga bei įvairi.

Straipsnyje aprašomi paradigmų produktyvumo kriterijai – fleksijų variavimas ir morfologinis skolinių įforminimas – analizuoti remiantis 2006–2008 m. sukurtu ir šiuo metu gausinamu *Sakytinės lietuvių kalbos tekstynu* (<http://donelaitis.vdu.lt/~andrius/SKT5/5SKT-paiesk.php>), suteikiančiu galimybę tirti natūralios spontaniškos kalbos pavyzdžius [2].

2. Produktyvumo sąvoka ir kriterijai

Anot natūraliosios morfologijos teoretikų (Laaha, Ravid ir kt. 2006), afiksų produktyvumas – tai jų gebėjimas sudaryti naujus žodžius. Kuo dažniau afiksas vartojamas naujų žodžių daryboje, tuo jis produktyvesnis. Produktyviausi afiksai yra nežymėti, ikoniški (t. y. sutampantys su kitų paradigmų afiksais), skaidrūs (aiškūs) ir dažni. Tai susiję su šių požymių nulemtu elemento natūralumu – t. y. vartojimo paprastumu (Wurzel 1984; Dressler ir kt. 2006; Dabašinskienė 2008).

W. U. Dressleris ir kt. (1995–1996) teigia, kad, norint nustatyti, ar fleksijos yra produktyvios, svarbūs skolinių *integracijos* ir *fleksijų variavimo* kriterijai.

Skolinių integracija – tai skolinių pritaikymas kalbai, morfologiškai įforminant juos pagal tos kalbos taisykles, t. y. pridėdant tai kalbai būdingus afiksus ar keičiant paveldėtą afiksą nauju (Wurzel 1984: 154; Dressler 1998: 117). Pasak W. U. Dresslerio, geriausiai produktyvumą atspindi sakytinėje kalboje vartojami naujieji skoliniai, kurie nėra sunorminti ir įtraukti į leistinių vartoti žodžių sąrašą. Spontaninėje kalboje nesąmoningai pridėdamos fleksijos rodo, kurios paradigmos produktyvios.

Fleksijų variavimas – tai vienu paradigmų fleksijų painiojimas su kitų paradigmų fleksijomis. Iki šiol daugiausia dėmesio skirta diachroninei fleksijų kaitos analizei, tarmių tyrimams (Kazlauskas 1968;

Kamandulytė 2007; Zinkevičius 1966), o sinchroninis fleksijų variavimas vis dar nebuvo tirtas dėl sakinės kalbos duomenų trūkumo. Šiame straipsnyje dėmesys skiriamas vien tik sinchroninei analizei, neaptariant istorinės linksniavimo sistemos kaitos (kuri jau yra išsamiai aprašyta daugelyje istorinės gramatikos darbų), ir gautų duomenų nelyginant su diachroninių tyrimų rezultatais. Žinoma, straipsnyje pripažįstama, kad sinchroniniu požiūriu fiksuojamas fleksijų variavimas – tai tik vienas iš dėsningos ir ilgalaikės linksniavimo sistemos kaitos etapų.

Tolesniuose straipsnio skyriuose, remiantis W. U. Dresslerio skiriamais produktyvumo kriterijais, nagrinėjamas lietuvių kalbos daiktavardžio paradigmų produktyvumas. Straipsnyje remiamasi *Dabartinėje lietuvių kalbos gramatikoje* (2005) pateikta daiktavardžio paradigmų klasifikacija (žr. 1 lentelę). Šioje klasifikacijoje skirtingos fleksijos priskiriamos skirtingoms klasėms, todėl joje atsispindi visa daiktavardžio fleksijų įvairovė (Savickienė, Kazlauskienė ir kt. 2004). Straipsnyje aprašomam tyrimui svarbus ir paradigmų, apimančių tik vieną kurią nors giminę, išryškėjimas linksniuotės viduje, nes manoma, kad produktyvumas gali būti susijęs su giminės kategorija.

1 lentelė. *Lietuvių kalbos daiktavardžių paradigmoms (pagal Dabartinės lietuvių kalbos gramatiką)*

Paradigma	Linksniuotė	Vns. vard.	Vns. naud.	Pavyzdys	Giminė
1	(i)a	-as		<i>namas</i>	vyr. g.
2		-ias		<i>kelias</i>	
3		-is,-ys		<i>brolis, vabzdys</i>	
4	(i)u	-us		<i>alus</i>	vyr. g.
5		-ius		<i>vaisius</i>	
6	(i)o	-a		<i>ranka</i>	mot. g.
7		-ia, -i		<i>vyšnia, pati</i>	
8	ė	-ė		<i>upė</i>	mot. g.
9	i	-is	-iai	<i>širdis, širdžiai</i>	mot. g.
10		-is	-iui	<i>vagis, vagiui</i>	vyr. g.
11		–	-iui	<i>akmuo, akmeniui</i>	
12		–	-iai	<i>sesuo, seseriai</i> <i>duktė, dukteriai</i>	mot. g.

3. Naujųjų skolinių morfologinis įforminimas sakinėje kalboje

Kaip jau minėta anksčiau, pagal tai, kokios lietuviškos fleksijos vartojamos adaptuojant kitų kalbų daiktavardžius, galima nustatyti, kurios daiktavardžio paradigmoms yra produktyvios. Sinchroniškai tiriant morfologinį skolinių įforminimą tinkamiausia analizuoti naujuosius skolinius (arba svetimžodžius), užfiksuotus sakinėje kalboje. Remiantis L. Vaicekauskiene (2007) [3], šiame straipsnyje analizuojami naujieji skoliniai apibūrinami kaip svetimės kilmės autentiškos ar adaptuotos formos žodžiai, užfiksuoti pastarojo dešimtmečio lietuvių kalboje (t. y. tiriamajame šaltinyje – *Sakinės lietuvių kalbos tekstyne*).

Išanalizavus sakinės kalbos duomenis (apie 250 000 žodžių formų), nustatyta, kad naujieji skoliniai gramatiškai adaptuojami gana retai. Sakinėje kalboje jie dažnai pasakomi be galūnės, sulietuvinama tik jų fonetinė išraiška.

Sakinės lietuvių kalbos tekstyne rastos 68 skolinių lekšemos, pavartotos su lietuviškomis daiktavardžio fleksijomis. Dažniausiai sakinėje kalboje morfologiškai įforminami įvairūs maisto produktų ir informacinių technologijų pavadinimai, pvz., *Aktimelis* (jogurtas *Actimel*), *Toresas* (vynas *Torres*), *Kukiai* (sausainiai *Cookies*), *Keglevičius* (likeris *Keglevich*), *Mesindžeris* (programa *Messenger*), *skaiapas* (programa *Skype*), *fotošopas* (programa *Photoshop*) (žr. 2 lentelę). Kaip matyti iš 2 lentelės, dažniausiai skolinamasi iš anglų kalbos, kitų kalbų skolinių rasta vos keletas.

2 lentelė. *Morfologiškai įformintos skolinių lekšemos*

Tikriniai daiktavardžiai		Bendriniai daiktavardžiai	
Maisto produktų, vaistų pavadinimai	Kompiuterinių programų, sistemų pavadinimai	Informacinės technologijos	Kita
<i>Ryzlingas</i> (vynas <i>Riesling</i>);	<i>Vindausai</i> (operacinė sistema <i>Windows</i>);	<i>imeilas</i> (angl. <i>e-mail</i> – el. paštas);	<i>eroras</i> (angl. <i>error</i> – klaida);
<i>Toresas</i> (gėrimai <i>Torres</i>);	<i>Maikrosoftas</i> (programa <i>Microsoft</i>);	<i>onlainas</i> (angl. <i>on-line</i> – pasiekiamas internete);	<i>feisas</i> (angl. <i>face</i> – veidas);
<i>Vana Talinas</i> (likeris <i>Vanna Tallinn</i>);	<i>Fotošopas</i> (programa <i>Photoshop</i>);	<i>tulbaras</i> (angl. <i>toolbar</i> – įrankių / komandų juosta);	<i>čyzas</i> (angl. <i>cheese</i> – šypsena);
<i>Red Bulis</i> (gėrimas <i>Red Bull</i>);	<i>Kviktyčas</i> (programa <i>Quick Teach</i>);	<i>katšortas</i> (sukeisti angl. žodžio <i>shortcut</i> dėmenys – nuoroda, šaukinys);	<i>pabas</i> (angl. <i>pub</i> – baras);
<i>Snikersas</i> (šokoladas <i>Snickers</i>);	<i>Gūglas</i> (paieškos sistema <i>Google</i>);	<i>slaidas</i> (angl. <i>slide</i> – skaidrė);	<i>menedžmentas</i> (angl. <i>management</i> – valdymas);
<i>Tviksas</i> (šokoladas <i>Twix</i>);	<i>Vinampas</i> (programa <i>Winamp</i>);	<i>hardas</i> (angl. <i>hard</i> – kieta – sis diskas);	<i>boifrendas</i> (angl. <i>boyfriend</i> – vaikinys);
<i>Keglevičius</i> (likeris <i>Keglevich</i>);	<i>Mesendžeris</i> (programa <i>Messenger</i>);	<i>fontas</i> (angl. <i>font</i> – šriftas);	<i>partis</i> (angl. <i>party</i> – vakarėlis);
<i>Beilis</i> (likeris <i>Baily</i>);	<i>Ibėjus</i> (svetainė <i>E-bay</i>)	<i>bliutufas</i> (angl. <i>bluetooth</i> – belaidis ryšys);	<i>tostas</i> (angl. <i>toast</i> – sumuštinis);
<i>Aktimelis</i> (jogurtas <i>Actimel</i>);	<i>Peidžmeikeris</i> (programa <i>PageMaker</i>);	<i>vairlesas</i> (angl. <i>wireless</i> – belaidis internetas);	<i>vykendas</i> (angl. <i>week-end</i> – savaitgalis);
<i>Stoptusinas</i> (lašai <i>Stoptusin</i>);	<i>Skaipas</i> (programa <i>Skype</i>);	<i>draiveris</i> (angl. <i>driver</i> – tvarkyklė)	<i>brendas</i> (angl. <i>brend</i> – etiketė);
<i>Koldreksas</i> (vaistai <i>Coldrex</i>);	<i>Unikoudas</i> (formatas <i>Unicode</i>);		<i>fydbekas</i> (angl. <i>feedback</i> – grįžtamasis ryšys);
<i>Jegermaisteris</i> (likeris <i>Jägermeister</i>)	<i>Vista</i> (<i>Vistos</i> – kilm.) – operacinė sistema <i>Vista</i>		<i>saksesas</i> (angl. <i>success</i> – sėkmė);
			<i>vorkpekidžas</i> (angl. <i>workpackage</i> – darbo grupė);
			<i>hepiendas</i> (angl. <i>happy end</i> – laiminga pabaiga);
			<i>sendvičius</i> (angl. <i>sandwich</i> – sumuštinis);
			<i>multilingvizmas</i> (angl. <i>multilinguism</i> – daugiakalbystė);
			<i>spaidermenas</i> (angl. <i>spiderman</i> – žmogus
Kiti pavadinimai			

<i>Egzitas</i> (klubas <i>Exit</i>);	voras);
<i>Vougas</i> (žurnalas <i>Vogue</i>);	<i>siurpraizas</i> (angl. <i>surprise</i> – staigmena);
<i>Bemvas</i> (automobilio markė BMW);	<i>beibis</i> (angl. <i>baby</i> – kūdikis, vaikas);
<i>Iberotelis</i> (viešbučių tinklas <i>Iberotel</i>);	<i>pilatesas</i> (angl. <i>pilates</i> – speciali pratimų sistema);
<i>Diskaveris</i> (TV kanalas <i>Discovery</i>);	<i>bodibildingas</i> (angl. <i>body building</i> – kultūrizmas);
<i>Hanza</i> (viet. – Hanzoje) (bankas <i>Hansa</i>);	<i>bodipeintingas</i> (angl. <i>body painting</i> – kūno tapyba);
<i>Samsungas</i> (įmonė <i>Samsung</i>)	<i>vojažas</i> (angl. <i>voyage</i> – kelionė);
	<i>glamūras</i> (angl. <i>glamour</i> – žavesys);
	<i>paliotas</i> (ru. <i>нозем</i> – skrydis);
	<i>perechodnikas</i> (ru. <i>пешеходник</i> – ilgintuvas)

Dauguma morfologiškai įformintų skolinių sakytinėje kalboje pavartoti keliomis gramatinėmis formomis: pokalbio metu daikto ar reiškinių pavadinimas pakartojamas kelis kartus, todėl pasakomos kelios linksnių formos. Įdomu tai, kad jei pirmą kartą skolinys pasakomas su galūne, tai jį vartojant toliau galūnė taip pat pridedama.

Analizuojant sakytinės kalbos duomenis pastebėta, kad morfologiškai įforminti skoliniai (kaip ir apskritai naujieji skoliniai) dažniausiai vartojami neoficialioje jaunų žmonių kalboje. Oficialiosiose sakytinės kalbos atmainose – akademiniam, viešosios komunikacijos, aptarnavimo sferos registruose – užfiksuoti tik keli naujieji skoliniai.

Atlikta analizė parodė, kad skoliniam morfologiškai įforminti dažniausiai vartojamos vyriškosios giminės paradigmų galūnės (66 leksemos). Tekstyne rasti tik 2 naujieji skoliniai su moteriškosios giminės galūnėmis [4] (žr. 3 lentelę). Visi gramatiškai adaptuoti skoliniai gauna tik trijų linksniuotė – *(i)a*, *(i)u* arba *(i)o* – fleksijas. Toliau straipsnyje atskirai nagrinėjamas šioms linksniuotėms priskiriamų skolinių vartojimas ir jų paradigmų produktyvumas.

3 lentelė. Morfologiškai įformintų skolinių paradigmos

Paradigma	Linksniuotė	Skolinių skaičius	Pavyzdys
Vyriškoji giminė			
1 (-as)	<i>(i)a</i>	52	<i>Gūglas, pilatesas</i>
2 (-ias)		0	
3 (-is, -ys)		11	<i>Beibis, partis</i>
4 (-us)	<i>(i)u</i>	0	
5 (-ius)		3	<i>Ibėjus, keglevičius</i>
10 (-is; -iui)	<i>i</i>	0	
11 (-; -iui)		0	
Moteriškoji giminė			

6 (-a)	(i)o	2	Vistoje, Hanzoje
7 (-ia, -i)		0	
8 (-ė)	ė	0	
9 (-is; -iai)	i	0	
12 (-; -iai)		0	

3.1. (i)a linksniuotė. Atlikta naujųjų skolinių analizė parodė, kad ši linksniuotė labai produktyvi. Jai priklauso dvi produktyviausios paradigmos: 1-a (-as) ir 3-ia (-is, -ys).

3.1.1. Sakytinės kalbos naujųjų skolinių analizė rodo, kad lietuvių kalboje produktyviausia 1-a (-as) paradigma. Jai priklausantys skoliniai sudaro 76 % visų morfologiškai įformintų naujųjų skolinių. Šios paradigmos produktyvumą galima sieti su šios paradigmos daiktavardžių dažnumu, kuris, pasak I. Dabašinskienės (2008), yra vienas iš svarbiausių natūralumo kriterijų. Svarbu ir tai, kad beveik visos rastos svetimybės yra skoliniai iš anglų kalbos, kurioje daiktavardžiai dažniausiai baigiasi kietuoju priebalsiu, o lietuvių kalboje po kietojo priebalsio paprastai pridedama fleksija -as (Valeckienės 1967).

Įdomu tai, kad 1-osios paradigmos skoliniai dažniausiai vartojami ne sakininėje kalboje labiausiai paplitusiu vardininko linksniu [5], o kitais gramatiniais linksniais [6]. Ypač dažnai jie gauna galininko fleksiją, pvz.:

(1) – *Vieną kartą jau užėjo tie prieš išjungiant kompq, **erora** [: error – klaida] išmetė.*

(2) – *Taigi, matai, **imeilq** [: e-mail – el. paštas] kai gauni...*

– *Nu.*

– *Tu turi **imeilq** [: e-mail – el. paštas], matai, kada send [: send – komanda „siųsti“].*

– *Tai čia send [: send – komanda „siųsti“] gali būti ir laikas, kuris yra pas jį kompiuteryje, pas tą veikėją, kuris tau išsiuntė.*

(3) – *Tai su alum reikia skiesti, Donatai?*

– *Kq?*

– ***Vana Talinq** [: Vanna Tallinn – likerio pavadinimas] su alum reikia skiesti?*

Vadinasi, fleksijos skoliniais dažniau pridedamos ne pavadinant daiktus, bet kalbant apie įvairius su jais atliekamus veiksmus. Tai patvirtina ir nemažai užfiksuotų kitų gramatinių linksnių pavartojimo atvejų, pvz.:

(4) – *Ar tu neturi **perechodniko** [= ilgintuvo] su viena juosta yra ta.*

(5) – *Nepirkim to **Toreso** [: Torres – gėrimo pavadinimas], per brangu šiandienai.*

(6) – *Taip laukiau **siurpraizo** [: surprise – siurprizas].*

Kilmininko linksniu morfologiškai įforminti skoliniai dažnai vartojami ne tik su jo reikalaujančiais veiksmažodžiais, bet ir nurodant priklausymą ar rūšį:

(7) – *Man tai visai ne prie širdies **vindousų** [: Windows – operacinė sistema] sistema.*

(8) – *Nežinai, kas **Maikrosofto** [: Microsoft – kompanijos pavadinimas] savininkas?*

(9) – ***Stoptusino** [: Stoptusin – vaistų pavadinimas] lašai labai gerai padeda.*

(10) – *Kažkokioj **menedžmento** [: management – valdymas] mokykloj moka ji Anglijoj.*

Dažnas morfologiškai įformintų skolinių vartojimas galininko ir kilmininko formomis rodo, kad svetimybų kaitymas susijęs su jų atliekama funkcija – daikto, su kuriuo atliekamas veiksmas, priklausymo ir t. t. nurodymu.

3.1.2. Trečia (-is, -ys) paradigma yra antroji pagal produktyvumą, nors jai priklausantys žodžiai sudaro daug mažesnę skolinių dalį nei paradigmos -as skoliniai (tik 16 %). Į šią paradigmą dažniausiai patenka svetimybės, kurios baigiasi minkštu priebalsiu, pvz., *Iberotel – Iberotelis*. Fleksija -is taip pat keičiamas svetimų kalbų žodžių galinis nekirčiuotas balsis [i] (Valeckienė 1967), pvz., ang. *cookie – kukis*, ang. *baby – beibis*. Į paradigmą -is, -ys patenka skoliniai iš anglų kalbos, turintys priesagą -er, pvz., ang. *Messenger – Mesendžeris*, angl. *PageMaker – Peidžmeikeris*. Fleksiją -is yra įgavę ir keli žodžiai, galūnėje

turintys kietąjį priebalsį, pvz., Actimel, Red Bull. Galima tik spėti, kad priebalsiai čia gali būti minkštinami dėl analogijos (plg. *artikel-is*) arba dėl kalbų-tarpininkų įtakos (plg. ru. *Актимель* greta *Актимел, Ред Буль* greta *Ред Булл*).

Trečiai paradigmai priklausančių skolinių analizė taip pat rodo, kad fleksijos dažniausiai pridedamos skolinius vartojant kilmininko arba galininko formomis, plg.:

- (11) – *Ar tu įjungsi **diskaverį*** [: Discovery – TV kanalas]?
 (12) – *Tai kogi tu tokių dalykų nenaudoji?*
 – *Kokių?*
 – *Mesindžerio, pavyzdžiui* [: Messenger – programa].
 (13) – *Reikia sužinot apie tą Vista **draiverį*** [: driver – tvarkyklė] *kažką*.

3.2. (i)u linksniuotė. Sakytinės lietuvių kalbos tekстыne rasti tik trys šios linksniuotės naujieji skoliniai. Visi jie priklauso penktai (-ius) paradigmam:

- (14) – *Nu ragas bus, netgi ybei* [: e-bay – internetinė svetainė] *negrąžins pinigų.*
 – *Yra ten toks dalykas, jeigu virš dvidešimt penkių eurų **ybėjus*** [: e-bay – internetinė svetainė] *grąžina tau.*
 – *Tada tau **ybėjus*** [: e-bay – internetinė svetainė] *grąžina, o tą veikėją pasiunčia į teismą...*
 – *Tai gerai, tai labai geras. Ar taip, ar taip man reikia banko, ar jam, ar **ybėjui*** [: e-bay – internetinė svetainė].
 – *Surado jie per ybei* [: e-bay – internetinė svetainė] *už dvidešimt eurų su parsiumtimu į Lietuvą.*
 (15) – *Melioninis **Keglevičius*** [: Keglevich – likerio pavadinimas] *geriausias.*
 (16) – *Aš tai ten tik visokių **sandvičius*** [: sandwich – sumuštinis] *ėdžiau.*

Kadangi rasti tik trys skolinių įforminimo su penktos paradigmos fleksijomis pavyzdžiai, sunku daryti išvadas apie jų vartojimą. Matyti tik tai, kad į šią paradigmą patenka tie svetimos kilmės žodžiai, kurie baigiasi dvibalsiu [ei] (pvz., *e-bay*) arba minkštuoju priebalsiu [č] (pvz., *Keglevich, sandwich*).

14-as pavyzdys patvirtina jau minėtą teiginį, kad kartą vieno asmens pavartotas skolinys su fleksija morfologiškai įforminamas ir kitus kartus: kalbėtojas kelis kartus įvairiomis formomis pavartojo žodį *e-bay*, nors pašnekovas fleksijos šiam žodžiui nepridėjo nė karto.

3.3. (i)o linksniuotė. Šios linksniuotės fleksijas skoliniai įgauna retai. Rastos tik dvi leksemos, patenkančios į šiai linksniuotei priklausančią šeštą (-a) paradigmą, plg.:

- (17) – *Dabar reikia perkrauti kompiuterį, jis siūlo **Vistos*** [: Vista – operacinė sistema] *palaikymą, ar ne?*
 (18) – *Mes turtingi būsim, gi **Hanzoj*** [: Hansa – banko pavadinimas] *susipažinom.*

Nedidelis -a paradigmos pavyzdžių skaičius gali būti nulemtas fonetinio morfologiškai neadaptuotų skolinių baigmens ir morfologiškai įformintų skolinių vardininko galūnės sutapimo. Tai sudaro sunkumų norint vienus atskirti nuo kitų.

Kitų paradigmų fleksijos (i)o linksniuotės skoliniams nepridedamos.

3.4. Atlikta naujųjų skolinių morfoliginio įforminimo analizė rodo, kad produktyvesnės yra vyriškosios giminės paradigmos, ypač pirmoji (-as) ir trečioji (-is, -ys). Į kurią iš šių paradigmos patenka skolinys, lemia žodžio galo fonetika.

Morfologiškai įformintų skolinių analizė parodė, kad fleksijos dažniausiai pridedamos kilmininko ir galininko linksniu pavartotoms svetimybėms. Galbūt šią tendenciją galima sieti su lietuvių kalbos sintaksės ypatybėmis: daugeliu atveju lietuvių kalbos žodžių tvarka gramatinių ryšių nerodo, todėl sakytinėje kalboje esant poreikiui išryškinti ryšį tarp žodžių, skoliniams pridedamos linksnius žyminčios galūnės.

4. Fleksijų variavimas sakinėje kalboje

Daiktavardžio fleksijų kaita gali vykti dviem būdais: 1) vienos fleksinės klasės daiktavardžiai pereina į kitą fleksinę klasę, pvz., daiktavardis *mūšis* yra perėjęs iš septintos paradigmos (plg. vns. vard. *mūšia*) į trečią (Kamandulytė 2007); 2) daiktavardis lieka toje pačioje fleksinėje klasėje, tačiau kai kurių linksnių fleksijos dažnai painiojamos su kitų klasių fleksijomis, pvz., vietoj daiktavardžio *dantis* kilmininko linksnio *danties* (paradigma *-is*) vartojama forma *dančio* (paradigma *-is, -ys*). Kai kurių linksnių fleksijų variavimas matyti sinchroniškai analizuojant dabartinės kalbos vartoseną, o daiktavardžių perėjimas į kitą fleksinę klasę – diachroninis reiškinys. Šiame straipsnyje apsiribojama sinchroniniu požiūriu, nors, kaip jau minėta, suprantama, kad fleksijų variavimas – vienas iš ilgą laiką vykstančios fleksijų kaitos etapų. Tam tikri fleksijų variavimo reiškiniai įprasti ir kai kuriuose tarmėse. Bendrinėje kalboje fleksijų variavimas būdingesnis neoficialiai neparengtai kalbai.

Išanalizavus sakininės kalbos duomenis, rastos 39 leksemos, kurioms būdingas fleksijų variavimas. Daugumos jų fleksijos variuoja keliose gramatinėse formose. Dažniausiai painiojamos vyriškosios giminės daiktavardžių 4-os (*-us*), 5-os (*-ius*), 10-os (*-is, -iui*) ir 11-os (*-, -iui*) paradigmos fleksijos, rečiau – moteriškosios giminės daiktavardžių 9-os (*-is, -iai*) paradigmos fleksijos (žr. 4 lentelę). Užfiksuota tik viena moteriškosios giminės 12-os (*-, -iai*) paradigmos leksema, kuriai būdingas fleksijų variavimas, tačiau šiai paradigmai dabartinėje kalboje apskritai priklauso tik dvi leksemos (*duktė, sesuo*). Beveik visų šių paradigmos fleksijos spontaniškos kalboje patenka į vyriškosios giminės 1-ą *-as* ir 2-ą, *-ias* paradigmas. Pastebėti ir keli perėjimo iš 2-os ir 10-os į 4-ą (*-us*) paradigmą atvejai (žr. 4 lentelę).

Toliau straipsnyje aptariamas įvairioms linksniuotėms ir paradigmoms priklausančių fleksijų painiojimas su kitų paradigmos fleksijomis.

4 lentelė. *Fleksijų variavimas paradigmos*

Iš kur patenka		Į kur patenka		Leksemų skaičius	Leksemos	Užfiksuotos gram. formos	
Paradigma	Linksniuotė	Paradigma	Linksniuotė				
1 (<i>-as</i>)	<i>(i)a</i>	–	–	–	–	–	
2 (<i>-ias</i>)		5 (<i>-ius</i>)	<i>(i)u</i>	1	<i>Kraujas</i>	<i>Kraujuje</i>	
3 (<i>-is, -ys</i>)		–	–	–	–	–	
4 (<i>-us</i>)	<i>(i)u</i>	1 (<i>-as</i>)	<i>(i)a</i>	3	<i>Pietūs</i>	<i>Pietams</i>	
						<i>Sūnus</i>	<i>Sūnams</i>
						<i>Turgus</i>	<i>Sūnais</i>
					<i>Turgai</i>		
5 (<i>-ius</i>)		2 (<i>-ias</i>)		6	<i>Amžius</i>	<i>Amžio</i>	
		3 (<i>-is, -ys</i>)			<i>Bronius</i>	<i>Bronio</i>	
					<i>Popierius</i>	<i>Popierio</i>	
					<i>Rektorius</i>	<i>Rektorio</i>	
					<i>Režisierius</i>	<i>Režisierio</i>	
					<i>Vaisius</i>	<i>Vaisyje</i>	
		10 (<i>-is; -iui</i>)	<i>i</i>	1	<i>Inventorius</i>	<i>Inventoris</i>	
6 (<i>-a</i>)	<i>(i)o</i>	–	–	–	–	–	
7 (<i>-ia, -i</i>)		–	–	–	–	–	
8 (<i>-ė</i>)	<i>ė</i>	–	–	–	–	–	
9 (<i>-is; -iai</i>)	<i>i</i>	1 (<i>-as</i>) ir	<i>(i)a</i>	2	<i>Kandis</i>	<i>Kandžio</i>	
		2 (<i>-ias</i>)			<i>Smegenys</i>	<i>Smegenai</i> <i>Smegenams</i>	

		3 (-is, -ys)				
		8 (-ė)	ė	1	<i>Kulšis</i>	<i>Kulšės</i>
10 (-is; -iui)	<i>i</i>	1 (-as)	(i)a	6	<i>Debesis</i>	<i>Debesio</i>
		2 (-ias)			<i>Dantis</i>	<i>Dančio</i>
		3 (-is, -ys)			<i>Matmenys</i>	<i>Matmenai</i>
					<i>Petys</i>	<i>Pečio</i>
					<i>Vagis</i>	<i>Vagio</i>
					<i>Žvėris</i>	<i>Žvėrio</i>
		5 (-ius)	(i)u	2	<i>Guolis</i>	<i>Guoliuje</i>
					<i>Molis</i>	<i>Moliuje</i>
11 (-; -iui)		1 (-as)	(i)a	8	<i>Akmuo</i>	<i>Akmens</i>
		2 (-ias)			<i>Mėnuo</i>	<i>Akmenai</i>
		3 (-is, -ys)			<i>Skiemuo</i>	<i>Mėnesis</i>
					<i>Skersmuo</i>	<i>Skiemenio</i>
					<i>Raumuo</i>	<i>Skersmenio</i>
					<i>Ruduo</i>	<i>Raumenams</i>
					<i>Šuo</i>	<i>Rudenio</i>
					<i>Vanduo</i>	<i>Šunio</i>
						<i>Šunai</i>
						<i>Vandenio</i>
						<i>Vandenams</i>
12 (-; -iai)		8 (-ė)	ė	1	<i>Dukra</i>	<i>Duktė</i>
						<i>Duktės</i>

4.1. (i)a linksniuotė. Atlikus statistinę analizę matyti, kad (i)a linksniuotės daiktavardžių fleksijos beveik niekada nemaišomos su kitų linksniuotėlių fleksijomis. Rasta tik viena leksema (*kraujas*), kurios fleksijos varijuoja [7]:

(19) – *Kokia ta liga? Ko trūksta kraujuje* [= kraujyje].

Kita vertus, tyrimo duomenys rodo, kad į šią linksniuotę dažnai pereina kitų linksniuotėlių žodžiai. Remiantis tuo galima teigti, kad (i)a linksniuotės paradigmoms yra produktyvios.

Pastebėta, kad neretai sunku nustatyti, kurios paradigmos fleksijas daiktavardžiai gauna, pvz., forma *debesio* gali priklausyti 2-ai (-ias) arba 3-iai (-is, -ys) šios linksniuotės paradigmoms. Be to, pastebėta, kad tos pačios leksemos skirtingos formos gali gauti kelių skirtingų paradigmos galūnes (plg. *vandenams* – 1-a paradigma, *vandenio* – 3-ia paradigma). Dėl šių priežasčių (i)a linksniuotės paradigmos produktyvumas atskirai neanalizuojamas.

(i)a linksniuotės galūnes dažniausiai gauna i linksniuotės 10-os paradigmos daiktavardžiai (8 leksemos), pvz.:

- (20) – *Nemėgstu šalto **rudenio*** [= rudens].
- (21) – ***Raumenams*** [= raumenims] *suteikiant per daug krūvio jie gali plyšti.*
- (22) – *Nepertempk **raumenio*** [= raumens].
- (23) – *Kaip aš norėčiau tokio **šunio*** (= šuns).

Kaip matyti, dažniausiai (i)a linksniuotės galūnėmis keičiama šių daiktavardžių kilmininko forma. Remiantis natūralumo teorija, tokią fleksijų kaitą (plačiai aprašytą ir diachroniniuose tyrimuose) galima sieti su ikoniškumo (tapatumo) principu: kaip rodo pavyzdžiai, dažniausiai varijuoja neikoniškos arba mažai ikoniškos paradigmos (keičiamos su kitomis paradigmomis nesutampančios fleksijos, pvz., priebalsinio kamieno kilmininkas, kuris skiriasi nuo visų kitų kamienų kilmininko).

Į (i)a linksniuotę dažnai patenka ir (i)u linksniuotės 5-os (-ius) paradigmos daiktavardžiai (7 leksemos), pvz.:

- (24) – ***Rektorio*** [= rektorius] *kalba buvo kaip niekad ilga.*
- (25) – *Ar nematei to mano **popierio*** [= popierius].
- (26) – *Duok **Bronio*** [= Broniaus] *telefoną.*

Kaip matyti iš pateiktų pavyzdžių, tai vienaskaitos kilmininko formos, nesutampančios su kitų paradigmų kilmininku. Užfiksuotas tik vienas vietininko fleksijos varijavimo atvejis – vietoje formos *vaisiuje* pavartota forma *vaisyje*.

Neretai į (i)a linksniuotę pereina ir (i)u linksniuotės 4-os (-us) paradigmos -us daiktavardžiai (3 leksemos), pavartoti daugiskaitos vardininko, daugiskaitos naudininko ir įnagininko formomis, pvz.:

- (27) – *Nežinau, kas tiem **sūnam*** [= sūnums] *atsitiko. Ir taip, ir anaip kalbu, nieks nereaguoja.*
- (28) – *Mane tie tavo **turgai*** [= turgūs] *jau užkniso.*
- (29) – ***Pietams*** [= pietums] *tikrai grįšiu.*

Su vyriškosios giminės (i)a linksniuotės fleksijomis painiojamos net i linksniuotės moteriškosios giminės 9-os (-is) paradigmos fleksijos (2 leksemos), pvz.:

- (30) – *Peršals tavo **smegenai*** [= smegenys].
- (31) – *Nuvalyk tą **kandžio*** [= kandes] *liekaną.*

Nors moteriškosios giminės daiktavardžių fleksijų painiojimas su vyriškosios giminės fleksijomis nėra dažnas reiškinys, jis patvirtina vyriškosios giminės (i)a linksniuotės produktyvumą.

4.2. (i)u linksniuotė. Fleksinių klasių varijavimo analizė rodo, kad šiai linksniuotei priklausančios 4-a (-us) ir 5-a (-ius) paradigmos yra neproduktyvios. Kaip rašyta anksčiau, jų fleksijos spontaninėje šnekoje dažnai painiojamos su kitų paradigmų fleksijomis (žr. 4.1. skyrių). Tačiau sakytinėje kalboje rasti keli atvejai, kai kitų paradigmų vietininkas gauna 5-os paradigmos fleksijas: plg. 2-os paradigmos daiktavardžio *kraujas* ir 10-os paradigmos daiktavardžių *guolis*, *molis* formas *kraujuje*, *guoliuje*, *moliuje*.

4.3. (i)o linksniuotė. Nepasitaikė atvejų, kad šios linksniuotės 5-os (-a), 6-os (-ia) ir 7-os (-i) paradigmų daiktavardžiai būtų vartojami su kitų paradigmų fleksijomis. Į (i)o linksniuotės paradigmas nepatenka ir kitų paradigmų daiktavardžiai, todėl jas galima vadinti stabiliomis.

4.4. -ė linksniuotė. Šiai priklausantys daiktavardžiai nevartojami su kitų paradigmų fleksijomis, tačiau užfiksuotos dvi į ją patekusios moteriškosios giminės paradigmos -is, -uo leksemos, plg.:

- (32) – *Duok **kulšės*** [= kulšies] *atsikąst.*
- (33) – *Tiesiog **duktės*** [= dukters] *gaila.*

32-ame pavyzdyje matomą fleksijų varijavimą gali lemti ikoniškumo požymis: fleksija *-ies* fonetiškai panaši į fleksiją *-ės*. Be to, tai galėtų būti ir *i* ir *ė* linksniuotųjų mišimo atvejis, randamas kai kuriose tarmėse (plg. Zinkevičius 1966: 242).

33-iaame pavyzdyje pateiktas atvejis yra labai dažnas sakinėje kalboje ir susijęs su 12-os paradigmos retumu. Šiai paradigmai priklauso tik du daiktavardžiai: *sesuo* ir *duktė* (nors jų vardininko formos nesutampa, tai pačiai paradigmai jie priskiriami dėl vienodo kamiengalio). Daiktavardis *sesuo* turi sakinėje kalboje dažną *ė* linksniuotės atitikmenį *sesė*, o forma *duktė* tokio atitikmens neturi (plg. *seseriai - sesei* ir *dukteriai*, bet ne *duktei* (*Sakinės lietuvių kalbos tekstyno* duomenimis)). Natūralu, kad retos 12-os paradigmos daiktavardžio *duktė* fleksijos keičiamos dažnesnės 8-os (*-ė*) paradigmos atitikmenimis (analogiškai kaip lekšemos *sesė* atveju).

4.5. *i* linksniuotė. Šiai linksniuotei priklausančios vyriškosios giminės paradigmos *-is* ir *-uo* visiškai neproduktyvios. Kaip minėta anksčiau, joms priklausančių daiktavardžių fleksijos dažnai painiojamos su (*i*)a linksniuotės fleksijomis, tačiau į jas kitų paradigimų daiktavardžiai nepereina.

Nors nustatyti keli atvejai, kai moteriškosios giminės 9-os (*-is*), paradigmos daiktavardžiai vartojami su kitų paradigimų galūnėmis (*kandžio* [= *kandies*], *smegenai* [= *smegenys*], *kulšės* [= *kulšies*]), galima teigti, kad ši paradigma yra neproduktyvi. Jos fleksijos ne tik painiojamos su anksčiau aprašytų kitų paradigimų fleksijomis, bet ir į ją nepatenka kitų paradigimų daiktavardžiai.

Kaip jau minėta, 11-a ir 12-a moteriškosios giminės daiktavardžių paradigmos dabartinėje kalboje yra visiškai neproduktyvios ir nykstančios.

4.6. Atlikta sinchroninė fleksijų varijavimo analizė (neabejotinai atspindinti tam tikrą istorinės raidos etapą) rodo, kad produktyviausia yra vyriškosios giminės (*i*)a linksniuotė (1-a (*-as*) ir 3-ia (*-is, -ys*) paradigmos). Neproduktyvios paradigmos yra: *i* linksniuotės vyriškosios giminės 10-a ir 11-a ir moteriškosios giminės 6-a ir 12-a paradigmos, taip pat (*i*)u linksniuotės vyriškosios giminės 4-a (*-us*) paradigma. Nors (*i*)u linksniuotei priklausančios 5-os (*-ius*) paradigmos daiktavardžiai taip pat dažnai painiojami su kitų paradigimų fleksijomis, jos laikyti neproduktyvia negalima, nes į ją patenka vietininko linksniu pavartoti *i* linksniuotės daiktavardžiai.

Fleksijų varijavimo analizė atskleidė, kad dažniausiai keičiamos mažiausiai sutampančių (neikoniškų) paradigimų fleksijos.

5. Baigiamosios pastabos

Atlikta daiktavardžių fleksijų varijavimo ir gramatinio skolinių įforminimo analizė papildoma ankstesnius linksniuotųjų mišimo ir fleksijų sistemos raidos tyrimus. Gauti rezultatai patvirtina, kad dabartinėje lietuvių kalboje produktyvesnės vyriškosios giminės paradigmos. Jų fleksijas dažniausiai įgauna naujieji skoliniai, jomis keičiamos ne tokių produktyvių paradigimų fleksijos. Produktyviausia yra vyriškosios giminės 1-a (*-as*) paradigma: Ne tokia produktyvi yra 3-ia (*-is, -ys*) paradigma. Nors dėl formų sutapimo sudėtinga pasakyti, ar fleksijų varijavimas būdingesnis 3-iai ar 2-ai (*-ias*) paradigmai, skolinių analizė rodo, kad į pastarąją skoliniai niekada nepatenka, o su trečiosios paradigmos fleksijomis vartojami dažnai. Mažai produktyvi (nors ir stabili) yra moteriškosios giminės 6-a (*-a*) paradigma – į ją patenka nedaug skolinių, jai priklausančios daiktavardžiai nevartojami su kitų paradigimų fleksijomis. Kitas daiktavardžio paradigmas galima laikyti nekintančiomis / stabiliomis (8-a (*-ė*) paradigma) arba neproduktyviomis (4-a (*-us*), 11-a (*-; -iui*) ir 12-a (*-; -iai*), 9-a (*-is, -iai*) ir 10-a (*-is, -iui*) paradigmos).

Literatūra

Ambrazas, V. (red.) 2005: *Dabartinės lietuvių kalbos gramatika*, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Dabašinskienė, I. 2008: Trumpinimas ir dažnumo poveikis šnekamojoje kalboje. *Darbai ir dienos* 50, 109-117.

Dressler, W. U. 1985: *Morphonology. The dynamics of derivation*, Ann Arbor: Karoma Press.

Dressler, W. U. 1998: Produktivität als Zentralbegriff der gramatischen (bes. Flexionsmorphologischen) Systemadäquatheit. Terzan-Kopecky, L. (Hrsg.). *Sammel-band des II. Internationalen Symposions zur Natürlichkeitstheorie*. Maribor: Universität Maribor, Pädagogische Fakultät, 113–124.

Dressler, W. U., Drażyk, R. and D., Dziubalska-Kołaczyk, K., Jagła, E. 1995–1996: On the earliest stages of acquisition of polish declension. *Wiener Linguistische Gazette* 53–54, 1–21.

Dressler, W. U., Kilani Schoch, M., Gagarina, N., Pestal, L., Pochtrager, M. 2006: On the Typology of Inflection Class Systems, *Folia Linguistica* 40, 51–74.

Kamandulytė, L. 2007: Lietuvių kalbos daiktavardžio fleksijų sistemos produktyvumas ir kaita (nuo bendrinės rašomosios kalbos formavimosi laikų). *Tekstai ir kontekstai: Transformacijų sklaida*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 276–293.

Kazlauskas, Z. 1968: *Lietuvių kalbos istorinė gramatika*, Vilnius: Mintis.

Kuryłowicz, J. 1964: *The inflectional categories of Indo-European*, Heidelberg: Carl Winter Universitätsverlag.

Laaha, S., Ravid, D., Korecky-Kröll, K., Laaha, G., Dressler, W. U. 2006: Early noun Plurals in German: Regularity, productivity or default? *Journal of Child Language* 33(2), 271–302.

Savickienė, I., Kazlauskienė, A., Kamandulytė, L. 2004: Naujas požiūris į lietuvių kalbos daiktavardžio linksniavimo tipus pagal natūraliosios morfologijos teoriją. *Acta Linguistica Lithuanica* 50, 79–99.

Savickienė, I. 2005: Linksnių vartojimo dažnumas ir daiktavardžio reikšmė. *Acta Linguistica Lithuanica* 52, 59–65.

Vaicekauskienė, L. 2007: *Naujieji lietuvių kalbos svetimžodžiai. Kalbos politika ir vartosena*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Valeckienė, A. 1967: Kitų kalbų kilmės žodžiai lietuvių kalbos morfologinėje sistemoje. V. Ambrazas (red.), *Lietuvių kalba tarybiniais metais*, Vilnius: Mintis, 108–128.

Wurzel, W. U. 1984: *Flexionsmorphologie und Natürlichkeit*, Berlin: Akademie-Verlag.

Zinkevičius, Z. 1966: *Lietuvių dialektologija*, Vilnius: Mintis.

Išnašos

[1] Diachroninių daiktavardžio linksniavimo sistemos tyrimų objektas yra daiktavardžių kamiengaliai. Tačiau natūraliosios morfologijos teoretikai W. U. Dressleris (1996–1996) ir W. Wurzelis (1984) teigia, kad svarbiausiu daiktavardžio paradigmos rodikliu fleksinio tipo kalbose reikėtų laikyti kamiennes fleksijas, susidarančias tuo atveju, kai prie šaknies pridamas tam tikras teminis žymiklis, kuriuo reiškiami gramatiniai žodžių santykiai. Kadangi lietuvių kalboje daiktavardžio galūnės yra suaugusios su senuoju kamiengaliu, šiame darbe svarbiausiu paradigmos rodikliu laikomas fleksija vadinamas teminis žymiklis, kurį sudaro kamiengalis ir galūnė. A. Valeckienė (1998: 294–295) taip pat teigia, kad kamiengalius geriau skirti prie galūnių, nes tokia fleksija kompleksiskai žymi gramatinės kategorijas: veiksmažodžių – laiką, asmenį, skaičių, vardažodžių – giminę, skaičių, linksnį.

[2] Straipsnyje aprašomas tyrimas 2009 m. buvo paremtas Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo finansuojamu projektu „Leksinės ir gramatinės sakinės kalbos ypatybės: tekstyno analizė“.

[3] „Naujasis svetimžodis – tai svietimos kilmės, autentiškos ar sulietuvintos rašybos bei morfologijos žodis, žodžio dėmuo, pastovios reikšmės junginys, žodžio trumpinys ar raidinė santrumpa, taip pat naujai pasiskolintas tolimesnės naujos reikšmės žodis, atėjęs į lietuvių kalbą ne anksčiau kaip 1985 m. ir vartotas lietuviškoje spaudoje 1991–1997 m.“ (Vaicekauskienė 2007: 31).

[4] Į fleksines paradigmas skoliniai patenka pagal jų žodžio galo fonetiką (pvz., skoliniai su fleksija [-a] patenka į 6-ą (-a) paradigmą), todėl tam tikrai paradigmam priklausantių skolinių skaičius neabejotinai susijęs su kalbų, iš kurių dažniausiai ateina skoliniai, ypatybėmis. Dėl šios priežasties produktyvumui nustatyti rekomenduojama pasitelkti bent du kriterijus (pvz., morfologinio skolinių įforminimo ir fleksijų kaitos).

[5] Pasak I. Savickienės, sakininėje kalboje vardininko formos sudaro 32 %, kilmininko – 28 %, galininko – 18 % linksniuojamųjų žodžių formų (2005: 62).

[6] Straipsnyje remiamasi J. Kuryłowicziaus linksnių klasifikacija (1964). Vardininką, galininką ir kilmininką dėl jų pirminės sintaksinės funkcijos autorius vadina gramatiniais, kitus linksnius (naudininką,

įnagininką, vietininką), dėl pirminės semantinės funkcijos, kuri dažnai priklauso nuo konteksto – konkrečiaisiais.

[7] Istorinis 5-os (-ius) ir 2-os (-ias) paradigmų (kaip ir daugelio kitų straipsnyje aptariamų) mišimas tarmėse plačiai aprašytas Z. Zinkevičiaus (1966: 218), J. Kazlausko (1968: 184) ir kitų darbuose, tačiau šiame straipsnyje apsiribojama sinchroniniu sakytinės kalbos tyrimu, siekiant aprašyti fleksijų kaitą kaip vieną iš produktyvumo kriterijų. Linksniavimo sistemos raidos tyrimuose būtų prasminga apžvelgti paradigmų mišimo atvejus įvairiose tarmėse, aptarti istorinę fleksijų sistemos kaitą.

*Gauta 2010 m. kovo 22 d.
Priimta 2010 m. rugpjūčio 2 d.*

*Laura Kamandulytė-Merfeldienė
Lietuvių kalbos katedra
Vytauto Didžiojo universitetas
K. Donelaičio g. 58
LT-44248 Kaunas, Lietuva
[l.kamandulyte@hmf.vdu.lt]*